

Kutlay



SAYI

12

KURUŞ: 20

Sonkâhın 1944

Kurtuluş Savaşları Arasında

Birinci İNÖNÜ Muharebesinin Mevkii (*)

Yazan : Dr. Hamdi Dilevurgun

Yeni Türkiye kanlı ve şanlı bir savaştan doğdu. Bu harp başkasının memleketini zaptetmek için değil öz yurt ve istiklâlimizi kurtarmak üzere açılmıştı. Adı onun için kurtuluş savaşıdır. Bu savaşı biz kuvvetsiz, birliksiz, silâhsız ve düşmandan başka mantıkla muhakeme de aleyhimizdeyken; ümit şöyle dursun tarihimiz de bitmiş benzerken; dışardan taze kuvvetler yeni silâhlarla saldırdığı sırada içerden, evlâdını parçalayan esatir ifritleri kadar eski, saltanat idaresi üstüraûze çullanırken başardık. Onun için geçmişten iftihar duyuyoruz. Bu savaşa bütün Türkiye tek yürek gibi çarptı, bütün ruhlar tek alevle parladı, "Türküm," diyen her kol tek pençe halinde düşmana kalktı. Onun için geleceğe güvenle bakıyoruz.

İstiklâl savaşı fennin son icatlarıyla bezenmiş bir çevrede manevra veya askeri gezinti yaparcasına kazanılmadı. Gırtlâğına kadar felâkete batmış bir milletin yarattığı kahramanlık destanı halinde aktı. Bu destanın her faslı bir harikayla kapanmıştır.

Birinci İnönü muharebesi bunlardan biridir. Üstünden geçen bunca kışa rağmen içimizde hâlâ bir yanardağ halinde yaşıyan bu zaferin bütün büyüklüğü ancak tarihteki diğer kurtuluş savaşlarıyla kıyaslanırsa meydana çıkar.

Kurtuluş savaşları ya kuvvetten düşmüş ihtiyar bir devletten ayrılmak veya zorba bir düşmanı kovmak için açılır. Değer ve önemi pek daha büyük olan ikincilerde zayıf millet, kendinden hiç umulmazken, kuvvetli hasmına indirdiği sıkı bir darbeyle savaşı dönüm noktasına getirir. Milliyetçilik devrinden evvelki istiklâl savaşlarını bir tarafa bırakırsak 170 yıla yakın bir zamandanberi, istiklâlini kurtaran milletler arasında, tarih sırasıyla yalnız Şimal Amerika Birleşik Devletleri, Fransa, İspanya ve Türkiye'nin böyle bir başarıya eriştiklerini görürüz. Bu kurtuluş savaşlarını dönüm noktasına getiren zaferler de, yine tarih sırasıyla, Saratoga, Valmy, Baylen ve Birinci İnönüdür.

Saratoga muharebesi 1777 de olmuştur. Şimal Amerikalılar vaktiyle buraya

yerleşmiş İngilizlerdi. Bazı ticaret anlaşmazlıkları ana yurtla geçimsizlik çıkarıldığından silâha sarılmışlardı. Fakat önceleri hep yenildiklerinden kendilerine âsi, şeflerine sergüzeştçi gözüyle bakılıyordu. Öyle ki kıyıları ve üstünlüğü ellerinde tutan İngilizler, 1777 de Kanadadan da inerek, Amerikalıları iki ateş arasına almayı kararlaştırdılar. Kanada'daki İngiliz kuvvetleri Champlain gölü batısından General Burgoyne komutasındaki 7000 muntazam asker ve bir takımı yerlilerle ve Ontario gölünden geçip Mohawk vadisinde ilerlemek üzere Saint Leger'in komutasında 1.000 muntazam asker ve bir miktar yerli yardımcıyla harekete geçtiler (kroki - 1). Hudson nehri boyunca cenuba inen Burgoyne bu kuvvetle birleşip Albany'yi alacak ve Amerikalıları dağıtacak. Yalnız bu kadarlık kuvvetle düşman yurdunda yüzlerce kilometre ilerleyebilmek için New York'daki İngilizlerin de simale yürümesi lâzımdı. Harbiye nezaretince hazırlanan sefer plânında bu cihet belirtilmişti. Fakat oradaki İngiliz komutanı Lord Howe bu emri almadı. Rivayete göre emri tebliğ edecek olan müstemlekât nazırına tahrirat, avda bulunduğu sırada gelmiş ve bir kuşa nişan almakta olan nazır da evrakı, zarfı açmadan, bir ağaç

kovuğuna bırakmış ve unutup gitmişti. Böylece Howe esas kuvvetiyle, denizden, Delaware bölgesine vararak Amerikan komutanı meşhur Washington'u püskürtüp Philadelphia'yı almaktan başka bir şey yapamadı. Geride bıraktığı General Clinton'da ancak Avrupadan imdat aldıktan sonra 3.000 kişi ile Hudson nehri boyunca Albany üzerine yürüdü. Fakat geç kalmıştı.

Filhakika bu sırada Burgoyne Amerikalıları süre süre Saratoga'ya kadar ilerlemişse de Saint Leger çekilmiye mecbur olmuştu. General Gates komutasında Stillwater'de yolu kapıyan Amerikalıların kuvveti ise gittikçe artıyordu. Burgoyne bunların üzerine yürüyerek muharebeye tutuştu. Gates büyük bir asker değildi. Fakat maiyetinde Arnold adında ateşli bir komutan vardı. Aralarında çıkan bir anlaşmazlık yüzünden, birkaç gün evvel, Gates onu azletmişti. Lâkin çarpışma başlayınca Arnold bir ata atlayıp muharebe meydanına yetişti ve askerinin başına geçerek can alacak bir yerlerinden vurunca İngilizler bozuldu. Bunun üzerine Saratoga'da sarılan Burgoyne kurtulamıyarak 6.000 muntazam askerle teslim olmak zorunda kaldı. Askerden ziyade çeteci sanılan Amerikalıların kazandıkları bu zafer bütün dünyayı hayrete düşürdü. Fransa kendilerinden tarafa çıktı. Lâkin savaş bu kadarla bitmedi. Ertesi yıllarda Gates öyle yenildi ki nihayet azlolundu. Arnold yurduna ihanetle İngilizler tarafına geçti. Amerikalılar ancak Washington'un sebat ve gayretiyle istiklâle kavuştular.

Valmy muharebesi 1792 de Fransa inkılâbını boğmak üzere Parise doğru yürüyen Prusya ve Avusturya kuvvetlerine karşı Fransızlar tarafından kazanıldı. O zamanlar üst subaylar hep zedeğandan seçilirdi. Fransada ise "kanuna karşı herkes birdir," dendiğinden bunlar düşman tarafına geçmişlerdi. Onun için Fransanın disiplinsiz ve talimsiz yeni askerleri her yerde bozulmakta ve bir baldırı çıplaklar güruhu sanılmaktaydı. Müttefik orduların başında, birkaç yıl evvel Holanda inkılâbını bastıran, Braunschweig dükası bulunuyordu. O vakitler Belçikanın bir Avusturya cyaleti olması da istilâyı kolaylaştırıyordu.

Fransız başkomutanı Dumouriez,



(*) Yirmi üçüncü yıldönümü dolayısıyla yazılmıştır.

Mosel vadisinde ilerleyip, hududu geçen Braunschweig'a karşı Argonnes geçitlerini tutmuş, General Kellermann komutasında Meçte bulunan kuvveti de kendine çekmeye başlamıştı (kroki: 2). Fakat Meuse vadisi boyunca Belçikadan gelen Avusturyalı Clerfayt baskınla bu geçitlerden birini alınca çevrilmek tehlikesine düşen Dumouriez Argonne'leri boşalttı. Yalnız Paris yolunu kapamak üzere gerisin geriye gidecek yerde, gözü pek bir manevrayla, cenuba inip Kellermann ile birleşti. Böylece Braunschweig'ın sol yanına düşmüş oluyordu. Ancak Almanlar da onun gerisini tutmuşlar demekti. Öyle ki Braunschweig muharebe etmek için Fransızların üstüne yürüdüğü zaman o Paris'ten, ötekiler Ren boyundan

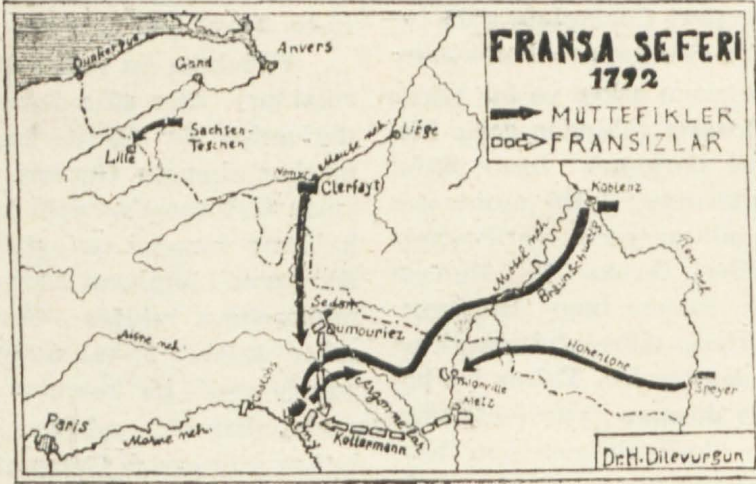
re kadar can verileceğini askere anlatmış bulunuyordu. Bu esnada Prusya piyadesi hücumu hazırlanmıştı. Kellermann şapkasını kılıcının ucuna taktı ve kolunun olanca boyuyla kaldırarak "yaşasın millet, diye bağırdı. Askerlikten pek anlamayan fakat sınıra kutsal cumhuriyeti kurtarmak için koşmuş bulunan bütün yurtdaşlar da coştular, şapkalarını süngülerine takıp yükselterek, generale bir ağızdan cevap verdiler: Yaşasın millet!

Fransa tahtına bir müstebit oturtmak için gelmiş olan Braunschweig, bu hal karşısında, ölüm kalım, savaşına girişmekten çekindi. Hücumu durdurdu ve mütareke yaparak Fransadan çıktı.

Bu gerileme o zamana kadar ayak

eski düşmanı Kellermann gibi, sade, şahsi cesaretiyle yapmaktan başka çare bulamadı. Fakat onun kadar talihi yoktu. Çünkü dahi bir askerle çarpışacaktı. Braunschweig süvari alaylarının başında, Fransız mareşali Davout'un kitalarına yeğitçe hücum ederken, ağır bir yara aldı. Ve mânasız bir merhametsizlikle kendine aman vermiyen müthiş düşmanından kurtulmak için, hemen hemen kimsesiz bir halde, öteye beriye sığınırken öldü.

Baylen muharebesi 1808 de oldu. Bütün Avrupayı ele geçirmek isteyen Napolyon İspanya kralıyla veliahtını Fransaya çağırıp zorla tahttan indirmiş, kardeşi Jozefi İspanya kralı yapmıştı. Bunun üzerine İspanyollar ayaklandılar. İngilizler de onlara yardım ettiler. Fakat yıllardan beri zaferden zafere koşan Fransızlarla baş edemiyor, daha ziyade çete harbi (guerilla) yapıyorlardı. Bunlardan cenup İspanyada Andaluzya vilâyetindekileri dağıtmak üzere Napolyon General Dupont'u, umumiyetle genç ve tecrübesiz erattan ibaret, bir kor ile harekete memur etti. Dupont Morena dağlarını Baylen geçidinden aşıp, Guadalquivir vadisinde, Cordova'ya doğru yürüdü. Buradan Sevilla'ya giderek bütün vilâyeti işgal edecekti. Fakat mevsimin yaz olması askeri sıtmadan kıldığı gibi yolda kalanları da İspanyollar kesiyordu. Dupont, iyi bir tümgeneral olmakla beraber, ilk defa kendi başına bir kıta idare ediyordu. Hepsî çeteci kesilmiş bir millet karşısında mesuliyetten korka korka ilerliyerek Cordova'ya girdi (kroki: 3). Asker uzun yoksulluktan sonra ilk defa rahat ve bolluk yüzü görüyordu. Şehre dağılarak buldukları şarapları içtiler. O vakit disiplinleri bozuldu, çapulculuğa ve kadınları, kızları kirletmeğe başladılar. Tabii bu haller İspanyolları büsbütün kızdırdı. O ara İspanyol Generali Castannos Sevilla'dan ve General Reding Grenada'dan üstün kuvvetlerle harekete geçmişlerdi. Dupont, Cordova'yı, bırakarak Andujar'a çekildi. Napolyon düşmanın kanatlarından birinin gerisine düşerek çevirme ve yoketme manevrasını pek severdi. Onun mektebinden yetişen fakat birinci sınıf bir asker olmıyan Dupont, kuvvetleri üstün, İspanyolların kendine aynı şeyi yapmalarından korkuyordu. Bunu önlemek için bir tümenini Madrid'le Morena dağları arasına, birini de Baylen geçidine bırakmıştı. Fakat bu tümen gerilere dikkat emrini yanlış anlıyarak geçitten de öteye çekilmişti. Öyle ki İspanyollar döğüşmek üzere oraya gelince geçidi boş bulup hemen tuttular. Dupont ümitsiz bir çarpışmaya giriştikten sonra teslim olmak üzere mütareke istedi. Tam bu sırada geçi-



Kroki — 2

gelmiş gibi görünüyordular. Böyle ters cephe ile muharebede yenilenin sonu müthiş olur. Çünkü geri yolları kesilir. Birleşmiş Fransız orduları acemi erattan ibaret olmakla beraber sayıca Almanlara üstündüler. En önde bulunan Kellermann Valmy'deki tepeciklere yerleşmişti. Kendisi cesaret ve hamiyetten başka meziyeti olmıyan bir komutandı. Zaten tâlimsiz askerle pek manevra da yapılamazdı. Bunun için Almanlar top ateşine

takımı sanılan Fransız ordusu hakkında bütün dünyada saygı uyandırdı. Çünkü Büyük Fredrikten beri Prusya ordusu ilk defa tuttuğunu koparmadan dönüyordu. Yalnız harp bitmiş değildi. Ertesi yıl Fransızlar yer yer yenildiler. Dumouriez yurduna ihanetle Avusturyalılarla bir oldu. Kellermann böyle yapmıyorsa da bir varlık da gösteremedi. İnkılâbı, verdikleri kurban sayısına bakmadan, hattı tabiyeye karşı kol nizamında hücum



Kroki — 3

başlayınca, eratin mâneviyatını yükseltmek üzere, en öne atıldı. Hayvanından indi ve seyise atı en geriye götürmesini emrederek kılıç elde ordunun başına geçti. Böylece gerilemektense son nefe-

eden genç ve ateşli generaller kurtarıldılar.

14 yıl sonra roller değişmiş ve Braunschweig Napolyona karşı vatanını müdafaa zorunda kalmıştı. O da ödevini

di bırakan tümen top seslerini duyarak Dupont'nun imdadına koşmuştu. İşpan-yollar bunu mütareke hükümlerine ay-kırı sayarak Dupont'nun yanındaki tü-meni kılıçtan geçireceklerini bildirdiler. Hasta ve ümitsiz halde bulunan Dupont çarpışmayı durdurdu ve yardıma gelen kuvveti dahi İşpanyollara teslim etmek zafını gösterdi.

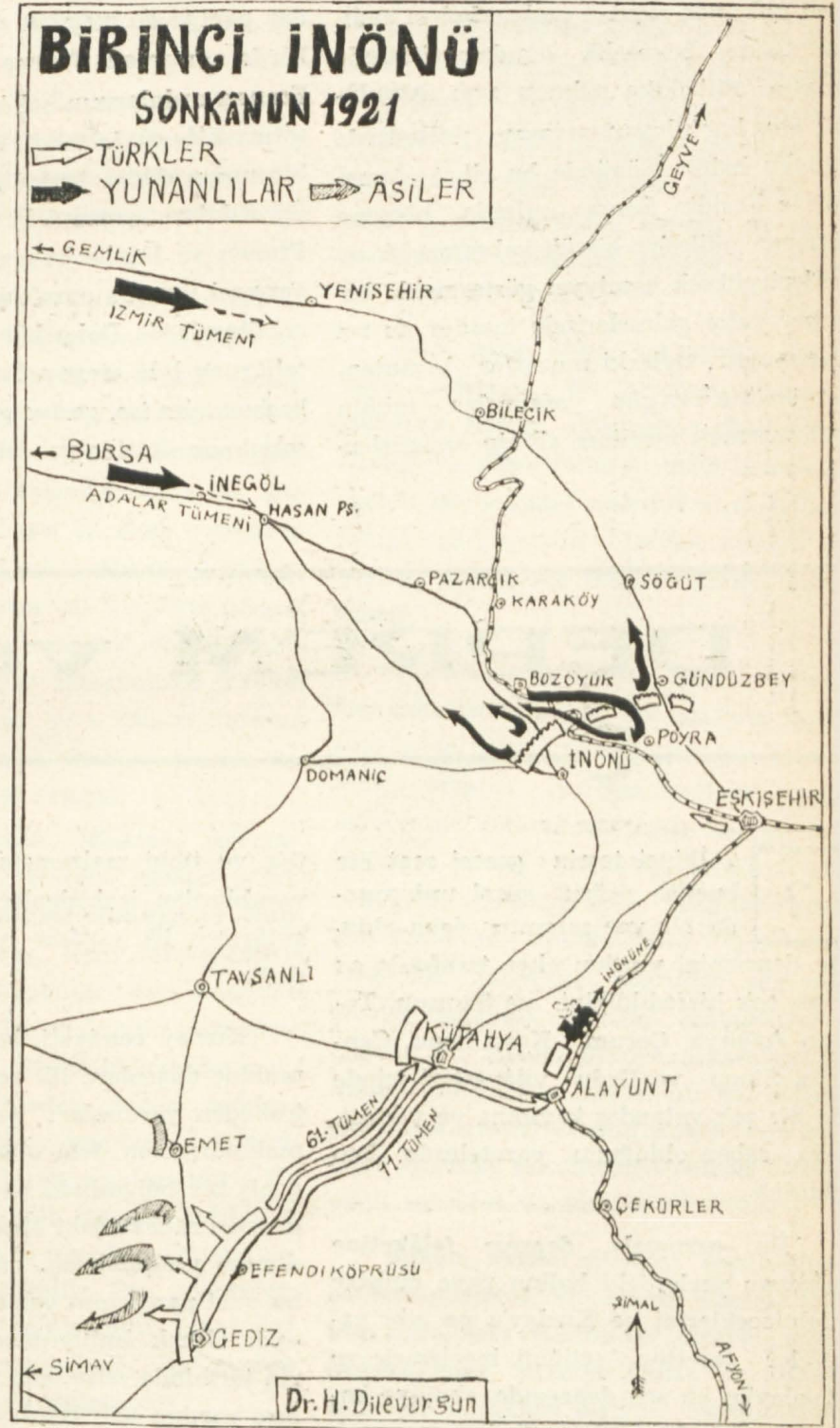
Napolyon çıktığı cıkalı askerleri, meydan muharebesinde, ilk defa teslim oluyordı. Bir alay çeteci sanılan bir milletin bu başarısına âlem şaştı. Fakat İşpanya kurtulmuş değildi. Napolyon Dupont'nun genc askerlerini kasederek "İşpanyollara birkaç kuzu yolladım. Diş-lerine yumuşak geldi. şimdi üstlerine kurtları salayım da kaç lokma olacaklar bakalım,, diyordu. "Kurtlar,, eski asker-leriydi. Bunlarla bir hamlede Madrid'e girdi. Sonra Avusturyalıları karşı koy-mak için Tuna'ya koşmak zorunda kaldı. O sırada Castannos varlık göstermedi-ğinden azlolunmuştu. İşpanya, İngilizle-rin de büyük yardımıyla, ancak Mosko-va ricâtinden sonra kurtuldu. Dupont Napolyon düşünce tahta çıkan kiral ta-rafından harbiye nazırı yapıldıysa da hiçbir zaman iyi adla anılmadı.

Birinci İnönü muharebesi sonkânun 1921 de oldu. Büyük Harbin felâketle-rinden başka, saltanat idaresi de dâhil olmak üzere, iç ve dış düşmanlar bütün kuvvetleriyle yurdumuza çullanmışlardı. Yunan ordusu zaif kuvvetlerimizi süre-rek İzmirden mâda Bursa ve Uşakı da almış bulunuyordu. Yeni yıl millî hükû-metin karşısına bir düşman daha dikti. Bu, yeniçeri zorbaları gibi, hükümeti devirmeye kalkan Ethemdi. Kütahya ta-raflarında isyan bayrağı açmış, düşman-la elbirliği etmiye hazırlanmıştı. Punun üzerine Eskişehir önündeki garp cephe-sinde Yunanlıları gözetmekte bulunan, cephe komutanı, albay İşmet (Millî şef İnönü) Bey de kuvvetlerinin büyük kıs-mıyla Ethemin üzerine yürüdü (kroki - 4). Sergerde bozularak Simava doğru ka-çarken, 6 sonkânunda, Yunanlıların İz-mir ve Adalar tümenleri General Papu-las komutasında Bursadan Eskişehire yürümiye başlamışlardı. Genel durum bu taarruza çok elverişliydi. Çünkü karşıla-rında az kuvvet kalmıştı. Ethemle uğra-şan kuvvetlerimiz yetişinceye kadar An-kara yolunu açabilirlerdi. Bunun üzeri-ne Kütahyayı korumak için bir tümen bırakılarak geri kalan kuvvetler Ala-yunttan tirenle İnönüne yetiştirilmiye karar verildi. Ancak bizim tümenler kuv-vetçe pek az olduklarından Ankaradan da gelmekte olan kıtalarla birlikte dahi, ayın dokuzunda, Yunanlıların 20.000 pi-yade, 150 ağır makineli tüfek ve 50 to-puna karşı 6000 piyade, 50 ağır makineli

tüfek ve 28 toplâ İnönü mevziinde mu-harebeye girişmiş bulunuyorduk.

Muharebe sayı ve silâh üstünlüğüne sahip düşmanın yaptığı buhranlı hamle-ler karşısında ordumuzun üstün sevk ve idare ile fedakârlık bakımından imtihan vermesi şeklinde oldu. Çetin hücumlar ve yıpratıcı müdafaa arasında bir Yu-nan müfrezesinin, yolunu bularak, mer-kezimizden içeri dalabilmesi bu buhranlı

künden söktürmek demekti. Garp cephe-si komutanı düşmandan başka en ağır bir mesuliyetin hücumuna da uğramıştı. Lâ-kin emsalsiz bir soğuk kanlılıkla en tesir-li tedbirleri aldı. Tehlikeye düşen kıta-ları seri ateşli silâhlar karşısında güpe-gündüz ikinci bir hatta çekti. Anaların-dan asker doğan erlerimiz bu güç işi, ölüm yağmuru altında, göz kırpmadan başardılar. Son düşman hücumu, dalga-



Kroki — 4

anların en büyüğünü doğurdu: Cephe-miz iki ateş arasında kalabilirdi. Birçok meydan muharebelerinin, tehlikeye dü-şen ordu tarafından, bu safhada terk edildiğini görmüştür. Birinci Marne mu-harebesi bunun en büyük misalidir. Lâ-kin burada yenilmek yalnız araziye değil son Türk ordusunu da kaybetmek ve he-nüz filizlenen istiklâl tohumlarını kö-

kıran gibi sağlam, yeni cephemize çar-parak geri tepti. Artık hücum sırası bize geliyordu. Düşman bunu beklerse ken-dine pahalıya mal olacağını anlamıştı. 10/11 sonkânun gecesı Bursaya doğru çekilmiye başladı.

Birinci İnönü muharebesi kurtuluş sa-vaşımızın dönüm noktasıdır. Selçuk Türk-lerinin ilk bağlı seferini durdurdıkları

yer dolaylarında Milli Şef İnönü, büyük Atanın tabiriyle "mâkûs taliimizi de yenerék,, , yüzlerce yıldır boyuna geriliyen şarkı ilk defa durdurmuştur. Fakat vasiya kitleği düşmanı büsbütün atmıya imkân bırakmıyordu. Bundan ötürü İnönü zaferi son inine kadar sürülen yaralı arslanın savurduğu ilk pençe darbesi olmaktan ibaret kalmıştır. Bu bakımdan yukarıda sayılan muharebeleri andırır. Lâkin benzerlik bundan ötesinde yoktur. Filhakika onlarda sayı üstünlüğü hep kurtulmıya savaşan milletlerde olduğu halde İnönüde bu cihet tamamiyle aksidir. Sonra onlarda hücumu uğrıyan milletler büyük kahramanlık ve şefleri yüksek hamiyet göstermekle beraber galip gelmelerinde tesadüf de rol oynamıştır. Öyle ki muzaffer komutanlar tarihte bir gün yaşamışlar, talihin gülümsemesi kesilince silinip sönmüşler-

dir. Türk komutanı ise yalnız bu muharebede değil bütün savaşta ve sade döğüşte değil her barış anında da yurduna büyük hizmetler eden ve ikinci bir Erge- nekon felâketiyle kapanmak üzere bulunan tarihimizi milli şefimiz olarak yürüten bir şahsiyet olmasından mâda bu ilk zaferde düşmanla olduğu kadar talihle de pençeleşmiş, karşı orduya olduğu kadar paniğe de meydan okumuştur. Yukarıda adı geçen Marne muharebesinde, Fransız ordularının sol kanadını bir kuşatma kâbusuyla tehdit ede ede, Paris'in burnunun dibine kadar gelen Almanlar iki orduları arasındaki boşluğa doğru Fransız ve İngiliz kuvvetlerinin yürüyü vermesi üzerine duraklıyor, şaşalıyor ve çekiliyorlardı. Daha kötü durumda son taburunu bile ateşe sokmuş olan Türk başbuğunun ise, geriye göz bile atmadan, sarsılmaz sınırlar ve irkilmez irade ile

zaferi çelik pençesinde kavraması tarihinde sık görülür misallerden değildir. Milli Türk hükümetinin kurtuluş azmini canlandıran İnönü zaferi büyük bir askerin küçük kuvvetle eriştiği yüksek başarıdır.

Krokiler ve teferruat bakımından faydalanılan eserler:

Birinci İnönü Muharebesi, Yazan: Kaymakam Salâhaddin.

Fifteen Decesive Battles of World Horsetzky.

Fifteen Decesiv Battles of World Yazan: Sir Edward Creasey.

Histoire du Consulat et de L'Empire, Yazan: Thiers.

Krieg sein Wesen und seine Wandlung, Yazan: Stegmann.

DEPREM ve KIZILAY

Yazan :
H. R. Argon

2

7 İkinci teşrin gecesı saat bir buçuğa doğru güzel urdumuzda bir yer sarsıntısı daha oldu. Bu depremin, yurdun her tarafında az veya çok hissedildiğini ve Samsun, Tokat, Amasya, Çorum, Kastamonu, Çankırı, Sinop ve Ordu vilâyetleri içinde de bir çok vatandaş kayıbına ve yıkıntılara sebep olduğunu gazetelerde hep okuduk.

Bu yazımızla, deprem felâketine uğrayan yerlerdeki halkın neye muhtaç olabileceklerini ve Kızılay'a ne gibi vazifeler terettüp ettiğini incelemek ve Kızılay'ın bu son depremde, şimdiye kadar yaptığı hizmetleri gözden geçirmek istiyoruz.

Bir kaç senedir güzel yurduumuzda sık sık duyulan depremler, esasen böyle bir tehlikeye karşı hazırlıklı olmayan evleri ve diğer barınakları ekseriya bir enkaz haline getirmektedir. Evleri, barkları yıkılan bu yurttaşlara acele olarak bir dam altı temin etmek, ve katık yetiştirmek, yaralı ve hastalarını tedavi için

ilâç ve tıbbi malzemeyi bulundurmak, yaralılarından icabedenlerini hastanelere götürmek ilk yardım vazifeleri arasındadır.

Kızılay cemiyeti, bu gibi âfetlerden muhtaç düşenlere ilk ve acele yapılması icabeden yardımları yetiştirmeye çalışmaktadır. Son defa olduğu gibi yurdun geniş bir bölgesinde büyük hasar gören deprem sahasındaki binlerce ailenin yardımına yetişebilmek, muhakkak ki yine bu yurt parçasının yeniden ihyasına müessir olacak âmillerdendir. 27 İkinciteşrin tarihinde zelzelenin tahrip ettiği yerlere yardım için Kızılay teşkilâtı derhal faaliyete geçmiş ve üç koldan imdat eşyası göndermeye başlamıştır. Bu kollar- dan birisi Samsun tarafına ve Samsun yolu üzerindeki Amasya ve Tokat havalisine, ikinci kol Çorum vilâyeti dahilindeki felâketzedelere, üçüncü kol da Çankırı ve Kastamonu vilâyetlerine tâbi mıntakalardaki felâketzedelerin ihtiyacına tahsis edilmek maksadile gönderilmiş bulunmaktadır.

Mümkün olan süratle gönderilen bu yardım eşyası arasında dört binden fazla çadır, 65 ton çivi, binlerce yaralının tedavisine yetecek kadar ilâç ve pansuman malzemesi ve tetanos serumu, giyecek, eşyasını da kurtaramıyanlara dağıtılmak üzere 17.035 parça giyecek eşyasile yüzlerce keser, destere, hizar ve gemici fenerleri bulunmaktadır. Felâketzedelere ekmek, sıcak çorba ve diğer gıda maddeleri verilebilmesi için valilikler emrile sarfolunmak üzere gönderilen para da 135.500 lira tutmaktadır. Yirmi vagonla gönderilen yardım eşyası için yalnız devlet demiryollarına ödenen nakliye ücreti on iki bin liradan fazladır.

Kızılayın yaptığı bu ilk yardımların değeri topluca 513.000 lirayı buluyor. Yurduumuzun her tarafında heyecan uyandıran bu büyük âfete, asil milletimizin varlığına dayanarak yardıma koşan Kızılay'ın bu hizmetleri, yüreklere su serpecek ve göğüsleri kabartacak mahiyettedir.

Sosyal Yardımın Tarihi Gelişimi

Yazan :
Mevhibe F. ERGİN

Sosyal yardım medeniyetin insanlığa sağladığı büyük bir kazançtır. Tarihin ilk çağlarından beri insanlar birbirlerine yardım ihtiyacını duymuşlar; bugünkü medeniyet ve tekâmül seviyesine aralarındaki tesanütten aldıkları kuvvet sayesinde yükselmişlerdir. Yardım duygusu, insanlık vasfını tebarüz ettiren moral kıymetlerin başında gelmektedir. Zor bir durumda bulunan bir diğerine elini uzatmak, onun müşkülünü yenmesini kolaylaştırmak; iptidai bir insan için bile manevî bir zevk ve hattâ bir sevki tabii teşkil etmektedir.

Yardım duygusunun, insan ruhunda, ilk olarak bir sevki tabii neticesi uyanıldığı tahmin edilmektedir. Başlangıçta bunun cinsiyet duygusu ile alâkalı bulunduğunu ileri sürmek mümkündür. Yardımın en iptidai şekline hayvan toplulukları arasında rastlanmaktadır. Bir erkeğin dişisini, bir ananın yavrusunu koruması, bir tehlike veya felâket anında onun yanından ayrılmaması; bir hayvanın yaklaşan bir tehlikeden sürüsünü haberdar etmesi, yardım duygusunun en basit bir psikoloji üzerindeki tezahürüne canlı birer örnektir.

Yardım duygusunun içtimai karakter taşıyan daha mütekâmil bir safhası, beraber yaşadığımız topluluk azasına karşı olan bağlılığımızdır. Bu safhada, cinsiyet duygusunun yanında tesanüt ihtiyacı da belirmektedir. Tesanüt ihtiyacının kaynağını kesin olarak kestirmek müşküldür. Bunun korku hissi ve ahlâk ile alâkalı olduğu göze çarpmaktadır. Korku ve ahlâk; her ikisi de insanda bir sevki tabii neticesi doğmuştur. Prof. Âkil Muhtar "Ahlâk,, adlı değerli eserinde; ahlâk ile sevki tabii arasındaki alâkayı canlı bir şekilde belirtmektedir. Korku duygusu ise; ilk çağların yardım faaliyetinde, ahlâka nisbetle daha büyük bir rol oynamıştır. Bir gün gelip te kendisinin de aynı duruma düşebileceği kaygusu; insanı muhtaç bulunan bir diğerine yardıma sevk etmektedir.

Korku hissi aynı zamanda iptidai dinlerin kaynağını teşkil etmiştir. Üstün kuvvetin hesap soracağı endişesi, din mefhumunun insan ruhunda kuvvetle yerleşmesinde âmil olmuştur. Din; en mütekâmil şekline yaklaştığı nisbette içtimai vasıfları da kuvvetlenmiş ve zamanla yardım faaliyetini de kanadı altına almıştır.

Yardım işinin münferid bir fiil olmaktan çıkarak bir içtimai teşkilât davası haline gelmesi din sayesinde olmuştur. Hristiyanlıkta, kilise ve kiliseye bağlı müesseselerin bu sahadaki rolü büyük olmuştur. İslâm dininde ise, içtimai yardım ve hayır işlerinde vatandaşların şuurlarına, vicdanlarına ve insiyatiflerine daha geniş bir yer ayrılmıştır. Osmanlı tarihinin parlak devirlerinde, hayır işleri içtimai bünyemizde mühim bir mevki tutmuş ve o zaman kurulan hayır teşekküllerinin bakıyeleri zamanımıza kadar intikal etmiştir.

XVIII. asırdan itibaren Avrupa'da, lâik karakter taşıyan yardım işlerinin geliştiği müşahade olunmuştur. Bunda "Encyclopédiste,, lerin alevledikleri yeni fikir cereyanlarının tesiri olduğunu zannetmekteyiz. Bu faaliyetin görünüşte din ve korkudan ziyade ahlâka dayandığı söylenebilir. Yardım, nazari mahiyetine göre, karşılık ve menfaat beklenilmeksizin hasbî olarak yapılmalıdır. Bu itibarla lâik mahiyet taşıyan yardımların gayelerine daha ziyade yaklaştıkları fikri müdafaa edilebilir. Din müeyyidesinden müstakil; biraz keyfi, fakat sırf iyilik etmek arzusuna bağlı bir yardım cereyanı bu sayede doğmuştur.

XIX. asır içinde, sanayiinin büyük bir inkişaf geçirmesi, içtimai meselelerin ehemmiyetini birdenbire arttırmıştır. Garp memleketlerinde sınaî kapitalizmin olgun bir seviyeye erişmesi, geniş bir amele sınıfının teşekkülü ve servet ve gelirlerin bölünüşünde ani değişikliklerin meydana gelmesi; içtimai yaraların büyümesini ve efkârı umumiyede de-

rın akisler bırakmasını mucip olmuştur. Bir taraftan kültür seviyesinin yükselmesi, diğer taraftan hayat ve geçim mücadelesinin amansız bir hal alması, dinî veya keyfi mahiyette gönülden koparak yapılan yardımların kifayetsizliğinin anlaşılmamasını temin etmiştir. Bu devirden itibaren yardım işleri, içtimai bir zaruret mahiyetini iktisap etmeğe başlamıştır.

XIX. asrın ikinci yarısından sonra, hayır işlerinin bir taraftan "umumî menfaate hâdim,, cemiyetler elinde toplandığı ve diğer taraftan milli hudutları aşarak beynelmilel mahiyet almağa başladığı görülmüştür. Devlet nüfuzu da yardım faaliyetine tedricen tesire başlamıştır.

Zamanımızda hemen bütün medenî memleketlerde, geniş bir faaliyet sahasına sahip hususî teşekküller de bulunmakla beraber, yardım faaliyeti resmî mahiyette "umumî menfaate hadim,, cemiyetler elinde temerküz etmiştir. Bu cemiyetler bazı yerlerde muhtariyetlerini muhafaza etmektedirler. Bazı yerlerde ise, faaliyetleri doğrudan doğruya Devlet tarafından tanzim edilmektedir. Hemen her tarafta, âmme makamlarının himaye ve yardımı zarurî bir hal almıştır. Hattâ içtimai yardım statülerinin kanunî mevzuat tarafından tesbitine müteaddit misaller vermek mümkündür.

Bugün, içtimai yardım teşkilâtının devletleştirilerek bir âmme hizmeti haline sokulması lehinde bir cereyan göze çarpmaktadır. Şimdiye kadar bir şefkat tezahürü karakteri taşıyan yardımların bir mükellefiyet haline sokulması fikri bazı iktisatçılar tarafından hararetle müdafaa edilmektedir. İçtimai meselelerin memleketin refah standardını yükseltmeyi istihdaf etmesi itibarile, yardıma muhtaç vatandaşların durumlarını iyileştirmesi, modern Devletin ve sosyal cemiyetlerin gerçekleştirmeğe çalıştığı başlıca gayelerden biridir.

G R i P

Hastalığı ve Korunma Çareleri

Yazan : **Dr. Hamdi Dilevurgun**

Grip hastalığı bütün fenni ilerlemelere rağmen her bakımdan aydınlatılmış değildir. Bu vüzuhsuzluk hastalığın adında bile kendini göstermektedir. Grip veya enflüenza ismi yıllarca arayla, vakit vakit, çıkıp değil bir memleketi, deniz aşırı kıta'ları bile kaplayan çok salgın, ağır bir hastalığa verildiği gibi kış mevsimlerinde her yerde görünüp mevsiz salgınlardan sonra sünen, evvelkine benzer, bir hastalığa da verilmektedir. İkisinin mikrobi aynı mıdır? ayrı mıdır? meselesi gereği gibi çözülmemiştir.

Zaten grip mikrobi olarak en son kabul olunan âmil Andrewes ve arkadaşları tarafından bulunan bir virüs olup bununla lâboratuvar hayvanlarında hafif bir grip hastalığı meydana getirmek mümkün olmuştur. Halk arasında soğuk algınlığı veya grip denen mevsim gripinde bu virüse rastlamak pek kabil olmamaktadır. Ancak salgın grip de yıllarca gözükmediğine ve mikroplar bu derece uzun ömürlü olmadıklarına göre, büyük salgınlar arasında, asıl grip virüsünün hayatını nasıl devam ettirdiği soru değer bir meseledir. Çünkü üreyip yaşayabilmesi için hastalık çıkarması lâzım gelir. Andrewes 1942 de yazdığı bir makalede salgın grip virüsünün, salgınlar arası devresinde, şekil değiştirip zarar vermeden yaşadığını ve insanlarda dayanıklılık azalıp gripe istidat artınca asıl hüviyetiyle meydana çıkarak salgın yaptığını ileri sürmektedir.

Geçen Büyük Harbe yetişenler o zaman İspanyol nezlesi denen salgın gripin ne korkunç bir hastalık olduğunu hatırlarlar. Salgın ilk önce 1918 başlarında Japonyada patlak vermiş, arkasından Çine geçip kara yoluyla Rusya ve Almanya'yı kaplamış, Almanyadan deniz yoluyla Akdeniz limanlarına ulaşmış ve bir taraftan 1918 nisanı sonu Atlantığı aşip Amerika Birleşik Devletlerine bulaşırken öte taraftan da İspanya, Fransa, Belçika, İngiltere, İtalya, İsviçre ve memleketimize musallat olmuştu. İspanyaya 1918 mayısının sonlarına doğru uğradığına göre İspanyol nezlesi adı verilmesi gerçeğe uygun sayılamaz.

Bu salgın bütün dünyada 200 milyon

insanı hasta etmek ve bunlardan 10 milyonunu öldürmek üzere tam bir yıl sürmüştür. 1918 ilkbaharında hastalık pek öldürmüyordu. Fakat o yılın sonbaharında çıkan salgın dalgası çok öldürücü olmuştur. Şiddetini anlamak için Hindistanda bir kaç ayda 6 milyon insanı orak gibi biçtiğini söylemek yeter.

Salgın grip insan mikrobi kaptıktan 20 veya nihayet 48 saat sonra baş, sırt, bel, kol ve bacak ağrılarıyla başlar. Hasta müthiş bir kırıklık ve kuvvetsizlik hissederek yatağa düşer. Ateşi derhal 39 - 40° yi bulur. Hasta üç dört gün şiddetli ağrılar içinde kol ve bacakları kıyım kıyım oluyor gibi kıvrılır. Üçüncü gün ateş ya 24 saat içinde ve yahut daha ağır olarak iner. Hastalık esnasında öksürük, aksırık, burun ve boğaz akıntıları olduğu gibi göz de yaşarır. Hasta ateşi düştükten sonra uzunca bir müddet kendini toparlayamaz. Bundan ötürü babalarımız gripe paçavra hastalığı derlerdi. Grip yukarıda sayılan genel vasıflarından birinin ötekilere baskın çıkmasına göre doktorlukta çeşitli adlarla incelenir. Fakat en önemli cihet gripin ihtilât yapmazsa, hastayı sarsmakla beraber, hiç denecek derecede az öldürmesidir. Maalesef salgın grip böyle kolay atlatılmamakta, ihtilât yaptığı çok görülmektedir. Grip virüsü zatürrie ve zatürrienin bronşitle karışmasından ileri gelen bronkopnömoni hastalıkları mikroplarını kamçılayarak bu hastalıklarla ihtilât etmekte ve yüksek derecede ölüme sebep olmaktadır. İhtilât çıkacağı ateşin üç günde düşmemesiyle anlaşılır. Grip, ihtilât olarak, kalp ve damarlara da dokunmakta ve kulak iltihapları ile sağırılık da yapmaktadır.

Nihayet grip iyileştikten sonra da insanda vereme karşı olan dayanıklılığı kırmakta ve böyle kimseler, gripten kalktıktan sonra, ufak bir yorgunluk veya soğuk algınlığı sonucu akciğer veremine tutulmaktadırlar. Onun için gripten kalkanlar kendilerine dikkat etmeli, süi istimalden çekinmelidirler.

Gripi iyi edecek hususi ilâçlar yoktur. Yani ne yapılsa ateş ve diğer arazları üç günden evvel geçirmek kabil değildir. Yalnız bunları hafifletici ilâçlar

verilir. Hastayı ateş başlar başlamaz yatırmak ve ateşi inmedikçe kaldırmamak lâzımdır. Ateş devam ettikçe yiyecek olarak süt, hoşaf, meyva suları gibi hafif ve vitaminli gıdalar verilir. Ancak ateş düşünce midesi aldığı kadar kuvvetli yiyecekler verilerek kendine bakmalıdır. Grip tedavisinde kullanılan aşılarda tesiri sabit değildir. Kimine fayda eder kiminde tesirsiz kalabilir.

Geçen yıl İngiltere'de Patulin adında bir ilâç bulundu. Bu, zatürree tedavisinde kullanılan, Penisilin'in daha hafif bir cinsidir. Bir bahriye deposunda âdi grip ve soğuk algınlığı çeken hastaların bu ilâçla tedavisi çok yüz güldürücü sonuçlar vermiş olup hastaların % 57 sinin iki günde bir şeyleri kalmamış ve sapsağlam ayağa kalkmışlardır. İlâç mahlûl halinde burna damlatılmakta veya tozu enfiye gibi burna çekilmektedir. Vücuda da hiç bir zararı yoktur. Eğer hakiki gripe karşı da böyle tesir ederse ilim insaniyeti bir felâketten daha kurtarmış olacaktır.

Gripte asıl öldürücü unsur akciğer ve kalp ihtilâtları olduğundan tedavide bunlara karşı da ilâç verilir. Son zamanlarda bulunan sülfonamid maddeleri köküs mikroplarının akciğerde yaptığı hastalıklara da iyi geldiğinden zatürrie ve bronkopnömoniye karşı kuvvetli bir silâh teşkil etmektedirler.

Yukarıda anlatılan hastalık tablosu adi yâni mevsimlik gripte de, ana hatlar bakımından, salgın gripteki gibidir. Tabii adi gripte hastalık da ihtilâtlar da daha az ve hafif olabilir. Yalnız iki çeşit grip arasında hastalıktan sonrası farfeder. Bu da salgın gripin bir yıl kadar sürebilen bir muafiyet verdiğine dair elde deliller bulunması bakımındandır. Nitekim 1918 salgınında ilkbaharda hastalanan askerler sonbahardaki salgından müteessir olmadıkları halde bunlara gelen takviye kitalarındaki erattan ilkbaharda hastalanmayanlar sonbaharda hep grip olmuşlardır. Halbuki adi gripte böyle kısa bir muafiyet bile yoktur. Hastalık aynı kimsede birkaç ay ara ile veya bir kıştan ötekine baş gösterebilir. Gripin ilgi değer bir özelliği pek küçük yaştaki çocuklara dokunmamasıdır. Meselâ 1918 salgınında bir yaşından küçük süt

çocuklarının hastalandığı görülmemiştir. Bir de grip her yaş ve cinsteki insanları hasta etmekle beraber en çok 20 - 40 yaşındakilerde çıkmakta ve böylelerinin fazla sayıda iş göremez hale gelmeleri nemleketin her alandaki faaliyetini oldukça sarsmaktadır.

Grip salgın olsun adi olsun gerek ihtilât gerek vereme istidat uyandırmak dolayısıyla küçümsemeyecek bir hastalıktır. Onun için gripten korunabilmek önemli bir sağlık amacı olmalıdır. Grip insanlara doğrudan doğruya hastadan bulaşmaktadır. Yani grip mikrobi içecek ve yiyeceklerle bulaşmaz. Grip virüsü hastaların burun ve boğaz akıntılarında bulunmakta, diğer ifrazlarıyla çıkmamaktadır. Gripliler aksırdıkları, öksürdükleri hattâ konuştukları vakit ağızlarından çıkan göze görünmez ve bir müddet havada kalabilen, gayet ufak, salya zerreciklerinde grip virüsü bulunur. Bunlar nefesle alınan hava ile sağlamların burun ve boğazına kaçınca onları da hasta ederler. Şu halde gripli hastalar ya hastanede veya evlerinde, bir odada, tecrit edilmeli ve yanlarına doktorla bakıcıdan başka kimse girmemelidir. Ancak grip virüsü, kendini alan bir kimsenin hastalanmasından 20 - 48 saat evvel bile, salya zerrecikleriyle etrafa bulaşmakta ve bulaşıcılık hastada ateş başlayınca en yüksek dereceye varmaktadır. Zaten bir yerde grip çıkınca çabucak yayılmasında bu henüz hastalanmamış mikropluların rolü büyüktür. Nekahat halindeki insanların grip bulaştırdıkları görülmemiştir. Yalnız gripin zatürrie ve bronkopnömoni gibi ihtilâtları da bulaşıcıdır. Öyle ki hasta asıl gripi savmışta sade zatürrie çeken bile yanına yaklaşanlara hastalığını bulaştırabilir. Buradan korunma bakımından çıkacak ilk netice gripli ve grip

ihtilâtlısı hastaların hastaneye kaldırılmaları vakit umumi koğuşlara yatırılmayıp ayrı odalarda tecrit edilmeleri lüzumudur. Yoksa öteki hastalar da gripe ve ihtilâtlarına tutulurlar.

Salgın grip zamanlarında hastahanelerde tatbik edilen bir usul sağlamaların griplilerden korunması için pek değerli bir çare meydana koymuştur. Bu da gazlı bezden yapılmış maske ile dolasmaktır. Bu maske sade gözler açık kalmak üzere eski zaman kadınlarının yaşmağı gibi bütün yüzü örter. Burun delikleri ve ağız maskenin içindeki bir kompresle yâni bir kaç kat gazlı bezle kapanır. Bu maskeyi taktıktan ve hastanın ötesini berisini ellemişse ellerini yıkadıktan sonra insan gripe yakalanmaz. Ancak ortalıkta salgın grip bulunduğu zamanlarda bile hastahane dışında kimsenin bu kılığa girdiği de, şimdiye kadar, görülmüş değildir. Fakat âleme tuhaf gözüktürüm diye korkunamalı, icabında maske ile de sokağa çıkmalıdır.

Bu tedbirlere başvurulmazsa yapılacak şey gripli ile mecburen temas edilir veya konuşulursa ağzına yüzüne karşı durmamak, yanından ayrılınca ellerini ve ağzının içini sabunlu suyla yıkamaktır. Keza griplinin mendil ve kap kaçığını da ellememelidir. Griplinin de öksürür, aksırıırken ağzına mendil tutması lâzımdır. Grip salgınlarında korunmak için sık sık ilâçlı sular gargara edilmesi veya buruna böyle damlalar damlatılması pek salık verilmemektedir. Sebebi ağız ve burunda tabii olarak yaşayan bir takım bakterilerin grip virüsüne karşı az çok siper olmaları ve ilâçlarla bunlar zedelenirse virüsün meydanı büsbütün boş bulacağı korkusudur.

Bir de grip salgını olduğu zaman lüzumu olmadıkça sokağa çıkmamak, va-

purlara, tirenlere, tramvaylara, otobüslere dolmamak gerektir. Keza tiyatro, sinema, kahvehane, kiraathane, her nevi toplantı yerleri de griplilerin ağzından çıkıp havaya dolan mikropların toplanmasını kolaylaştırır. Mektepler, kışlalar ve hapishanelerde de aynı tehlike vardır. Gripin koruyucu aşısı bulunmaması asker vesaire gibi zarurî olarak toplu yaşayan kimseleri güç duruma sokmakta ise de son zamanlarda yapılan tecrübeler, bu bakımdan, bazı ümit işaretleri vermiştir: Bugünkü harpte hava hücumları karşısında sığınakta yaşamak tabii bir hayat şekli olunca böyle dar yerlere sıkışanları hava ile bulaşan mikroplardan korumak çareleri düşünülmeye başlanmıştır. Bulunan çare mikroplar nasıl ufacık zerrecikler içinde havada muallâkta kalabiliyorlarsa onları dezenfekte edici maddeleri de aynı halde havaya pülverize etmektir. Aerosol denen bu dezenfeksiyon maddeleri, bir saate yakın bir müddet muallâkta kalarak, sığınak havasını bir çok mikroplardan temizlemektedir. Tabii bu usulün vereceği başarı ancak büyük ölçüde denendikten ve mukayeseli istatistikler neşredildikten sonra anlaşılacaktır. Usul pratik bakımından müsabet sonuçlar verirse belki grip salgınlarında toplantı ve eğlence yerlerine aerosol'lerin pülverize edilmesi sayesinde herkes korkusuzca işine ve keyfine bakabilecektir. Yalnız aerosol'ler ağıza, buruna kaçınca, ne kadar zararsız olursa olsun, yine insanı rahatsız etmektedirler. Bunun için şimdilik gripten sakınmakta en kısa yol salgın zamanları kalabalığa karışmamak, işi olmadıkça sokağa çıkmamak, misafirliğe gitmemek ve evinde gripli bulunanlarla temas etmemektir.

Hemşire Hayatı

Sürmek Sanatı

Isviçre Hemşire Cemiyetinin bir toplantısında Dr. L. Bovet "Hemşire hayatı sürmek sanatı, adile bir konferans vermiştir. Bunda hemşirelerin zihni hıfzıssıhhasile ilgili bulunan kısımlar aşağıya alınmaktadır. Bu zihni hıfzıssıhha her şeyden önce bazı tabii iç güdülere makul ve iradi bir itaat gösterilmesini istemektedir.

"Önce kendini korumak iç güdü-

bu iç güdü yorulduğunuz vakit hattâ yorgunluk aşırı derecesine varmamışken bile dinlenmenizi emreder. Nasihat eder değil de emreder diyeşim mahsustur. Çünkü biz yalnız kendimiz için değil hastalarımız, arkadaşlarımız, bütün mesleğimiz için sporcu dilinde dendiği gibi formunda olmak mecburiyetindeyiz ... Yorgunluğu dindirmemek kadar bizi tatsız düşüren, keyfimizi bozan, işe ya-

ramaz hale getiren bir şey yoktur. Ve biz de bunu çok ihmal ediyoruz.

Kendini disiplin altına almakla insan, zannolundugundan fazla, istirahat zamanı bulabilir: meselâ işi bitince vaktinde yatmak, muayyen zamanda tatlı bir konuşmayı keserek "artık biraz dinleneceğim," diyebilmek her gün tuvaletinden beş dakika eksilterek bu müddeti hakikî bir beden terbiyesi idmanına

hasretmek... bütün bunlar, nizama, yasa-ya hacet kalmadan, elinizde olan şeylerdir.

Beden istirahati hakkında size söylediklerim kafa dinçliğine de tatbik olunabilir. Fırsat çıkınca nerede ve nasıl olursa olsun bu istirahati elde etmeğe bakınız...

Oyun iç güdü de insanın tabii mey-lânlarından biri olup bazı hallerde kendine boyun eğmememiz için hiç bir sebep yoktur... Binaenaleyh bazan sinema veya nezih bir tiyatroya gidebiliriz. Tabii buralarda cüce kavimlerin örf ve âdetleri veya billûrların serpilmesi hakkında ilmi malûmat tophyacak değiliz... Hattâ bazan muhakkak meslekî mahiyette olmıyan eserleri okuyarak vakit geçirmek de kabildir. Güzel yazılmış iseler hal tercümeleri ve cazibeli romanlar fikir için olduğu gibi bazan his için de bir kazanç teşkil ederler... Gezmeğe de gidebiliriz. Hattâ on adım ötedeki bahçe sırasına da oturabiliriz... Üstünde duracağım nokta sade eğlence ve istirahatın yerinde yapılmasıdır.

Kendini koruma ve oyun iç güdelerinden sonra cemiyet hayatına uymak iç güdüsünden bahsedeceğim. Normal insan yapayalnız yaşamak için yaratılmamıştır. İlk önce iş arkadaşlarıyla iyi geçinmek lâzımdır. Hattâ muhitimizdeki dünya parçasına bile uymalıyız. Ailesinin ve şehrin içtimâî hayatından hemşirenin uzak kalması lâzım gelmez. Yalnızlık hastahane hemşiresini olduğu kadar ziyaretçi hemşireyi de gözler: Bazan acı bir yalnızlık hissi duymamıza her gün bir çok kimseyle beraber bulunmakla bile mâni olmamızı. Yalnızlıktan hoşlanmaya kalkışsak bile bunun pek kıymeti yoktur. Onun için arada sırada eşin dostun yanına gidip tiptan başka bir şeyler konuşmak ve hattâ hastalarınızdan ve arkadaşlarınızdan başka çehreler de görmek caizdir....

Fakat bu akıl, fikir ve teknik seviyesine erişmek ve onda kalabilmek için hemşire hayatı sürmek sanatını ciddiye alarak, kavramanız, formunuzu, istidadınızın kudret ve tazeliliğini, bedenî ve ruhî kuvvetinizi muhafaza etmeniz için elinizden gelen her sevi yapmanız lâzımdır. Her bakımdan daima sözlerini hatırlamak icabeden Alexandre Vinet "insan kendine sahip olabilmelidir ki bir yol tutabilsin., demistir. Evet kendinizi vazifenize ve hastalarınıza verebilmeniz için varlığınıza sahip olmanız lâzımdır. Kendine sahip olmak da kendini iyice tanımak, zaatlarını, elindeki imkânları, mevillerini, ne yapmak istediğini bunun ne kadarını yaptığını ve daha ne kadar yapılacak iş kaldığını bilmek demektir. Kendine sahip olmak ruhan kendine hâ-

kim olmak, kendini kusurları bilinen fakat sürülünce mâniden atlayan iyi yetişmiş bir yarış atı gibi avucu içine almak demektir. İşte ancak o zaman, vicdan ve sanatla geliştirmiş olduğunuz şahsiyetinizin akışı içinde, kendinizi mesleğinize gerçekten verebilirsiniz.,

(Bulletin d'information des Infirmeries de la Croix-Rouge, No. 1, 1943 den iktibas).

PENATINE

Kendinden Penicillin çıkarılmakta olan *Penicilinum notatum* adlı maruf küften mikrop intanlarına karşı ikinci ve daha kuvvetli bir tedavi vasıtası elde edilmiştir. Penatine ismi verilen bu müstahzar, söylendiğine göre, daha mües-sirdir ve penicillin'den müteessir olmıyan bazı mikroplara karşı bile faaldır. Bu müstahzar patojen ve paotjen olmıyan 50 cins mikropta tecrübe edilmiş olup bunlardan hiç biri 10.000.000 da 1 dilüsyondan itibaren penatine'in bakteriyostatik tesirine dayanmamaktadırlar. Penatine mikropların gelişmesini durdurmakta ve daha az nisbette olarak bunları öldürmektedir. *In vitro* 12.500.000 de 1 dilüsyonda difteri, antraks, malta humması, pnömoni, tifo, paratifo, piyogen mikroplar ilâh... m üremesini menetmektedir.

(Kızıl Haç Cemiyetinin temmuz 1943 tarihli Renseignements Scientifique D'hygiène, Médecine et Biologique'inden alınmıştır.)

BİTLE SAVASTA

"Lethane" 984 (Special) m değeri Bu madde bryantin şeklinde kullanılan uzvî bir thiocyanate'dir (% 12,5 N-butyl-carbitol Thiocyanate: % 37,5 beta - thiocyanatetyl laurate % 50 vaseline). Bu madde sade bit ve sirkelerini öldürmekle kalmamakta fazla tayyar olmadıgından, bir hafta kadar müddetle tekrar bitlenmeye de mâni olmaktadır. Kokusunu pek inatçı olmadığından huile de lavande (% 2) ile veya citronnelle ile bastırmak kabildir. İngilterede Lethane pek ucuzdur ve 35 şilinle 2400 kişinin başını bittin temizlemek mümkündür. Léthane mayi olarak kullanılır, (umumiyetle yetişkenlere iki küçük kaşık, çocuklara bir kaşık), başa sürülür ve parmakla uvuşturulur. Bundan sonra bir hafta müddetle saç taranmaz. Hafta bitince sabun ve su ile baş yıkanıp sirkeler asit asetiğe batırılmış bir tarakla toplanır.

Léthane müessir bir ensektiside lüzum gösteren başka işlerde de kullanılabilir.

(Kızıl Haç Cemiyetinin temmuz 1943 tarihli Renseignements Scientifique D'Hygiène, Médecine et Biologique'inden).

Değeri takdir edilmeyen bir gıda: Meyva

Meyvalar, tegaddi bakımından, lâıyk oldukları yeri çok defa alamamaktadırlar. Fakirler meyvayı lüks addederler. Zengin sofrasına da, meyva, daha ziyade gösteriş dolayısıyla bir süs diye konur. Fransada üzüm istihlâkinin, yılda adam başına, 3-4 kiloyu geçmemesine karşı şarap istihlâkinin 200 litreye varması bilhassa dikkate değer.

Gıdalar, bize albümin, yağ, karbonlu hidrojen (yâni, nişasta gibi şekerli maddeler), madenler, tuzlar, vitaminler ve su verirler. Albüminlerle madenler ne-siclerimizin gelişmesi ve tâmirine yararlar. Yağlarla karbonlu hidrojenler yanarak hararet ve enerji husule getirirler. Vitaminler de bazı hastalıklara karşı uzviyeti korurlar.

Hemen bütün meyvalarda, değişik nisbette olmakla beraber, vitaminler, mayalar, madenler, karbonlu hidrojenler, yağlar ve albüminler bulunmaktadır. Badem ve ceviz gibi bazıları karbonlu hidro-jenden yana zengin oldukları gibi yağ bakımından da zengindirler (% 50 den fazla). Albüminleri de fazladır % 15-18).

Bademde sütün iki misli kalsiyom vardır. Fosfor bakımından da, cevizle birlikte, yumurta sarısından hemen sonra gelirler. Kuru erikte ispanak kadar demir vardır ki bu miktar ettekenden fazladır.

Bir çok meyvalarda yağ ve albümin nisbeti az ise de kendileri çok suludur. Bu su fizyolojik ihtiyaçlarımızı dindirmeye pek elverişli olduğu gibi lezzeti de çok hoştur. Böylece bir kilo üzüm 800 gr. su verir.

Adale gıdası ve enerji kaynağı olan şeker bazı meyvalarda % 20 nisbetine kadar bulunur. Bu tabii şeker ticaretteki sun'î şekerden çok daha iyi hazmolunmaktadır.

Nihayet C ve B vitaminleriyle, daha az nisbette olmak üzere, A vitamini için başlıca kaynak meyvalardır. Vitamin ve ve mayaları sayesinde, meyvalar, güneşin enerjisini bize doğrudan doğruya vermektedirler.

Meyvaların kalori kıymetleri de kabili takdir derecede olduğu gibi kurularının kalorisi ettekenden de fazladır. Meselâ badem, ceviz, fındığın kalorisi etin-kinden altı misli, hurmanınki üç misli, üzüm, incir, armut, elma ve kayısınınki etin kalorisinin iki mislinden fazladır.

(Ligue des Sociétés de la Croix-Rouge neşriyatı, 1943 serisi No. 3 de çıkan Dr. Dauphin'in yazısından iktibas.)

Felâket Zamanlarında

Amerika

Kızılhaç Hemşirelerinin
ödevleri



Amerikada mahalli Kızıl Haç komiteleri daima bir imdat komitesi organize etmekle mükelleftir. Bu komitenin de, her biri muayyen bir ödevi olan, tâli komiteleri vardır.

Ödevi, felâket zamanlarında, tıbbi yardım ve hemşire çalışmalarını organize etmek olan tâli komite bulunduğu bölgede tabip, dişçi ve hemşire bakımından ne gibi yardım temin olunabileceğini etüt eder. Hastanelerin ne kadar insan alabileceği, elde ne kadar ilâç ve tıbbî levazım bulunduğu ve bunların nerelerde depo edildiği hakkında malûmat toplar. Bütün yardım edebilecek müessese ve sıhhi mensupların faaliyetini koordine etmek bu tâli komiteye aittir.

Tâli komite reisi tabiptir. Üyeleri de bölgenin tabip, dişçi, eczacı ve hemşireleri arasından seçilir.

Bu imdat işlerinde çalışmaya kabiliyetli hemşireler müvazeneli ve değişmez karakter sahibi oldukları gibi sıhhatleri iyi ve kendileri her hangi bir şarta intibakta becerikli olmalıdırlar.

Felâket zamanlarında karşılaşacakları hallerin kahramanlık mertebesine varan bir cesaret istediğini unutmamalıdır. Yolların kapanmış, trenlerin dezorganize olmuş bulunduğu zamanlar imdat edebilmek için harikalar göstermeleri gerektir. Ekseriya iyi ısınmamış odalarda, bir tanecik mum ışığı altında, çalışmak. Susuzluğunu dindirecek bir şey ya bulmak, ya bulmamak ve uyuma zaman ve mekânını da kaderin keyfine bırakmak icap eder.

Halk sağlığının idamesi pek önemli olan salgın ve su basması gibi hallerde yardıma koşan hemşirelerin geniş bilgi ve çeşitli tecrübe sahibi olmaları lâzımdır.

Büyük fırtınalar, tournade'lar (*) ve yangınlar gibi yaralı kazazedeleri fazla olan felâketlerde gerekli yardımı yapmakla, hastane hemşireleri diğer hemşirelerden daha ehliyetlidirler.

Bu gibi hallerde mahalli Kızıl Haç komitesi veya Kızıl Haç hemşireleri bölge bürosu ne gibi bir felâket için hizmetine lüzum olduğunu bildirerek hemşire çağırır. Hemşire en kısa yoldan mümkün olduğu kadar süratle oraya gider. Eğer yol masraflarını ve iki haftalık iâşesini kendi temin edemiycekse Kızıl Haç hemşireleri bölge komitesine müracaat eder ve bütün masrafını gayet sahih olarak kaydeder.

Felâket mahalline gelen hemşire derhal baş hemşire veya imdat faaliyeti sefine müracaat ederek vazifesine başlar.

Âcil hallerde hemşirelerin vazifeleri. Kızıl Haçın bir felâket dolayısıyla topladığı hemşireler ya kazazedelerin barındırıldıkları yerlerde veyahut âcil olarak kurulan hastanelerde çalışırlar.

Kazazedelerin barındırıldıkları yerler: Âcil hallerde kazazedeler kamplara, demiryolu vagonlarına, boş evlere veya çadırlara yerleştirilebilir. Hemşire, bir tabip emaiyetinde olarak, gebe kadınlara, çocuklara, müzmin hastalara bakar; yaralıları pansıman yapar, salgın hastalıklara ve deri hastalıklarına tutulmaların tecridine yardım eder.

Salgın tehlikesi daima hazır olduğundan mutfakların, çamaşır yıkanan yerlerin ve aptesanelerin temizliğiyle hemşire bilhassa ilgilenmelidir. Tedavi edilen herkes için de fiş tutulmalıdır.

(*) Amerikanın bazı yerlerinde esen pek şiddetli rüzgârlar (müte.).

Âcil imdat yerleri: Buralarda koğuşların etrafını temizlemeli, poliklinik odalarının pencerelerine ince tel gererek sineklerin girmesine meydan verilmemeli bol su tedarik etmeli, çamaşırhane kurmalı, elektrik ve havagazi yollarıyla rabıta tesis etmeli, âlet sterilizasyonu için münasip bir cihaz uydurmalı, odaların tenvirini temin etmeli ve içlerine oturmak üzere, sıralar dizmelidir.

Hemşireler stok ve zahirelere de muayyen kayyit olacak ve sosyal hemşirelerle temas geçerek hastaneye yatırılmamış hastaların tedavisinin yolunda olmasını temin edecektir.

Bir tabip, bir hemşire ve 2-3 müstahdemden tereküp eden imdat ekibinin bir vazifesi de felâket yerindeki hafif yaralılara tetanoz serumu yapmaktır.

Âcil hastane: Bunlar ahvalın müsaadesi takdirinde açılırlar.

Evde bakım: Hemşire, eşhas tarafından kendi evlerine alınmış kazazedelere de bakacaktır. Bu ödevle ziyaretçi hemşireler bilhassa ilgilidir.

Hemşirelerin salgın zamanlarındaki ödevleri: Bazan bir felâketin arkası sıra ortaya çıkan salgın yeni bir tehlike teşkil eder.

Salgın derecesine varmakta olan bir bulaşıcı hastalığı durdurmak için Kızıl Haçtan yardım istenmesi sık sık görülür. Bu takdirde ailelere korunma çarelerini, temizlik ve dezenfeksiyon tedbirlerini öğretmek hemşirelere düşer.

Tifo, difteri ve çiçek gibi hastalıkların musaplarına bakacak hemşire ve diğer şahıslara, bu hastalarla temas gelmelerinden evvel, aşı yapılır.

(Bulletin d'information des Infirmeries de la CroixRouge, 1943, No. 1 den iktibas.)



Harp Zamanlarında Beslenme



JAPON KIZIL - HAÇI
Asbaşkanının bir yazısından

H

arb esnasında halkı sıhhatli ve açlık çekmez halde tutabilmek için iki çare vardır.

Bunlardan biri bütün lüzumsuz yiyecekleri kaldırarak sadece hayat ve sıhhat için en lâzım olanlara kendilerinden en fazla istifade edilecek tarzda yemektir. Bilhassa ekip biçecek yeri pek az olan şehirler için bu usul önemlidir. Bununla beraber, az da olsa, boş yerlerden faydalanılarak bunları ev veya aile bahçeleri haline sokup ekin ekmek kabildir. Son zamanlarda olduğu gibi "komşu grupları," ile bunları ektirmek usulü bu gibi kimse-lere ihtiyat gıda sağlamaktadır.

Şehir halkı için en önemli husus, halen, gıdadan yana tasarruftur. Biz pirince pek fazla önem vermekte ve bunu yüksek miktarda yemekteyiz. Bunun sonucu olarak yurt içindeki pirinç ekimi ihtiyaca yetmemeğe başlamıştır. Bunun üzerine hariçten ithal etmek icap etti. Diğer taraftan mutat yiyeceklerimiz al-bümin ve yağ bakımından fakir olarak tertip edilmektedir. Bu hal de çocukları-mızın normal olarak büyümelerine en-gel olmakta, bünyevî kabiliyet ve muka-vemetlerini azaltmaktadır.

Aynı manzara sade şehirlerde değil, köylerde de görülmektedir. Köylü yeme-ği de başlıca pirinç ve sebzedden ibarettir. Hattâ bu yüzden köy çocukları balıkçı şe-hir ve köylerindeki çocuklardan daha kısa kalmaktadırlar. Diğer taraftan şehir çocukları pirinçten ve sebzedden mâda et ve balık bulabildikleri halde balıkçı

köylerinde çocuklar, başlıca, balıktan mâda bir şey yiyememektedirler.

Şu halde gıda tarzımızı değiştirmek ve miktarından ziyade kalitesine önem vermek lâzımdır. Böyle yapmakla şimdi-ye kadar istihlâk ettiğimiz pirincin üçte ikisi veya yarısı bize yetecektir.

Halen biz günde, adam başına, 2 - 3 goh (*) pirinç yemekteyiz. Halbuki 12 - 20 yaşlarında çocukları olan aileler için bu da yetmez. Bunların arpa, darı buğday, mısır, fasulye, patates, taro, deniz algıları gibi gıdalardan elde edebileceklerini istihlâk etmeleri de lâzımdır. Yalnız hubu-bat, patates, Udon ve Soba dediğimiz ma-karnalar ve hattâ ekmeği esas gıda ad-detmeyip pirincin yanına kattığımızı u-nutmamak lâzımdır. Gıdamızı tamamlıya-bilmek için bunlardan mâda balık, soya peyniri, meyva, sebze, ekmek, tereyağı, reçel, domates ilâh... da yemeliyiz.

Son yıllarda kuru balık (sarđalye, balina) veya fasulye ve deniz algılarıyla yapılmış bir takım gıda tozları ortaya çık-mıştır. Pek ucuz olduklarından, gıda ek-sikliğini gidermek için, bunların köylere ve balıkçı köylerine gönderilmeleri arzu-ya değer.

Biz şimdiye kadar sıhhi bir gıda re-jimini ihmal etmekteydik. 12 - 20 yaşın-

daki çocuklara hayvanî menşeli albümin-ler lâzımdır. Yaşlılar ise bilhassa buğday, pirinç gibi hububat ile sebze ve meyva yiyip, et, balık ve yumurtayı azaltmalı-dırlar. Yoksa hasta düşerler.

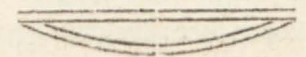
Bilindiği üzere Japonyada süt çocuğu ölümü nisbeten yüksektir. Bunun sebebi emzikli kadınların gereği gibi beslenme meleridir.

Halen Japonyada süt ve süttten yapıl-ma gıda kıtlığı vardır. Bunun yerine tut-mak için ekseriya hiç de gerekmiyen maddelerden bir takım yiyecekler yapıl-maktadır. Anneler çocuklarına bunları vermekle çocuk ölümü nisbetini arttır-mış olurlar. En iyisi sıhhatli olan kimse-lerin süt içmeyip bunu çocuklara bırak-malarıdır.

Son zamanlarda Japonyada, bilhas-sa modern hayat sürmek iddiasında bu-lunanların yiyecekleri israf ettikleri gö-rülmektedir. Bu çok yanlıştır. Tabakta artık bırakmak âdetimiz de böyledir. Bir başka fena âdet de hızlı hızlı yemek ye-mektir. Bu yüzden insanın sıhhati bozul-duğu gibi yavaş yavaş çiğnemekle bir miktar gıda tasarrufu da kabildir.

(Ligue des Sociétés de la Croix - Rouge neşriyatı, 1943 serisi No. 3 den iktibas.)

(*) Bir goh takriben 180 santimetre küptür.



KIZILHAÇ CEMİYTELERİ LİGİ

Haber Verme Servisi

(No 86: İkteşrin 1943 den)



1

940 da Belçika Kızıl Haçının 73,824 üyesi bulunuyordu. 1942 sonunda bu miktar 153.842 yi bulduğu gibi Gençlik Kızıl Haçının da 60.000 üyesi vardı.

Belçika Kızıl Haçı 10 mayıs 1940 tarihinden itibaren 25,000 yaralıya bakmış olup bunların hastahane de kalma müddeti 1,616,366 gün etmektedir. Bu hususta 16 sıhhi teşekkül faaliyet halinde tutulmuştur.

Harp esirlerine yardım bakımından her ay 400 ton çekmek üzere, 70,000 koli sevkedilmektedir.

Macaristanda Sıhhiye Uçakçılığı

Macar Kızıl Haçının 4 tane sıhhiye uçağı vardır. Bunlardan üçü doğu cephesindeki Macar yaralılarını Harkofa getirmekte ve dördüncüsü de buradan Budapeşteye getirmektedir. Bu uçak kendi mürettebatı ve doktorla hemşireden mâda 12 yaralı veya hasta da alabilmektedir.

Kanadada harp yardımları

Bu yılbaşında Kanada Kızıl Haçı, harp yardımı için kendine gereken, 10 milyon doları toplamak üzere dördüncü bağış listesini açmıştır.

Harp yardımı programının en önemli bir noktası kan verme işidir. Kanada Kızıl Haçı bu hususta, memlekette, 37 merkez açmış olup her hafta 6500 kişiden kan alınmakta ve bu yıl içinde haftada 12,000 kişiden kan alınabileceği umulmaktadır.

Kanada Kızıl Haçı harp esirlerine her hafta 20.000 koli göndermektedir. Bu

koliler fahri çalışan bayanlar tarafından doldurulmakta olup bunlar o kadar mahirdirler ki saatte 2,000 paket hazırlamaktadırlar. Kolilerin yerlerine vardığına dair, Kanada Kızıl Haçına, 400,000 e yakın kart gelmiştir.

Kanada Kızıl Haçı Doğu Afrikaya sığınan Polonyalıları da bakmakta olup şimdiye kadar bunlara ceman 800,000 adet olmak üzere her nevi eşya ve madde göndermiştir.

Hind'de "yedek kan,,

Hind'de "yedek kan,, teşkilâtı iyi şekilde ilerlemektedir. Gerekli cihazlarla teknisyenlerin Büyük Britanyadan gelmesi bu işi kolaylaştıracaktır. Aynı zamanda memlekette kan verme cihazı imali işi de sonuna gelmektedir.

Danimarka Kızıl Haçının üç aylık faaliyeti

1943 temmuzundan eylülüne kadar Danimarka Kızıl Haçı bombardıman üzerine Hamburg'dan gelen mültecilerle meşgul olmuştur. Bunlara yiyecek tedarik etmek üzere 4 kurona kadar balığ olan bonolar dağıtılmıştır.

Danimarka Kızıl Haçı enterne edilen askerlere de yardım etmiş olup bunlar için kitap, oyun vasıtası ve bütün tedarik etmiş ve muhtelif kampları ziyaret etmiştir.

Bundan mâda Yunanistan ve Belçikada çocuklara gıda maddeleri ve Fransa ile Holandaya ensülin gönderilmiştir.

Danimarka Kızıl Haçı Fransa, Belçika, Finlândiya, Holanda, Norveç ve Polonyada bulunan Danimarkalıları yi-

yecek kolileri göndermeye devam etmektedir. Bu üç ay zarfında büyükler için 9200 ve çocuklar için 1817 paket gönderilmiştir.

Kızıl Haç hizmetinde gençlik

Hava bombardımanları kurbanlarına yapılan yardımlarda rol almak üzere gençlik teşkilleri (motosiklet ve haberci servisleri) Alman Kızıl Haçı emrine verilmiş bulunmaktadır.

Son zamanlarda Alman Kızıl Haçı gençlik teşkilâtı reisiyle bir anlaşma yapmış olup bu sayede, âcil hallerde, mahalli gençlik teşkilâtı reislerinden istenen sayıda genç yardımcı alınabilecektir.

Bu anlaşma sonucu Kızıl Haçın irtibat işleri, vazifelerini misal teşkil edecek şekilde gören, bu gençlere bırakılmıştır.

Hindistanda açlık çekenler için

Basın haberlerine göre Amerika Kızıl Haçı, Hindistanda açlık çekenlere, pek yakında 500,000 libre süt tozu ve iki milyona yakın vitamin komprimesi göndermeye hazırlanmaktadır. Gönderilen süt tozu bir milyon litre süte tekabül ettiği gibi vitamin komprimeleri de 10,000 çocuğa üç ay yetiştirecektir.

Bu müstahzarlar Calcutta'ya gönderilecek ve dağıtım merkezi burası olacaktır.

Holanda'da kan verme

Sontesrin ayı zarfında 44 kan verici Landsteiner madalyası almıştır. Holanda Kızıl Haçının bu madalyasını beş kere kan vermiş olanlar almaktadır.

KIZILAY HABERLERİ



1 — 17.11.1943 tarihinde yurdun muhtelif yerlerinde vukua gelen zelzelelerde tahribata uğrayan bilhassa Samsun, Kastamonu, Çorum, Tokat, Çankırı, Amasya vilâyetleriyle tali derecede zarar gören Ordu ve Sinop vilâyetlerinde evleri yıkılan ve hasar görenlere yardım

için 26.1.1944 tarihine kadar Umumi Merkezce nakden (159.000) lira ile (3450) çadır, 32 sandık ilâç, 47 sandık pansiman malzemesi, 750 adet tetanoz serumu, 205 ton çivi, 120 adet gemici feneri, 350 adet keser, 35 hızar, 30 testere, 7800 parça giyim eşyası ki ceman

(719.990) lira kıymetinde eşya ve malzeme sevk edilmiştir.

2 — Zelzelenin vukuunu takiben hayır sever halkın teberruatı olarak yurdun muhtelif yerlerinde bu maksat için toplanılan ianelerden 26.1.1944 tarihine kadar Umumi Merkezimize gelmiş olan

paraların yekûnu da (386.670) liraya ba-
liğ olmuştur.



Boğazlıyan şubemiz
daimî azasından
Bay Mehmet Talas

Tekirdağda Kızılay haftasında
büyük üyeler ve küçük üyeler

1943 yılı Kızılay haftası çalışmaları neticesi hakkında bugüne kadar bilgi edindiğimiz bazı Merkez ve Şubelerimizin elde etmiş oldukları başarılar aşağıdaki cetvelde gösterilmiştir.

Bu merkez ve şubelerimizin geçen

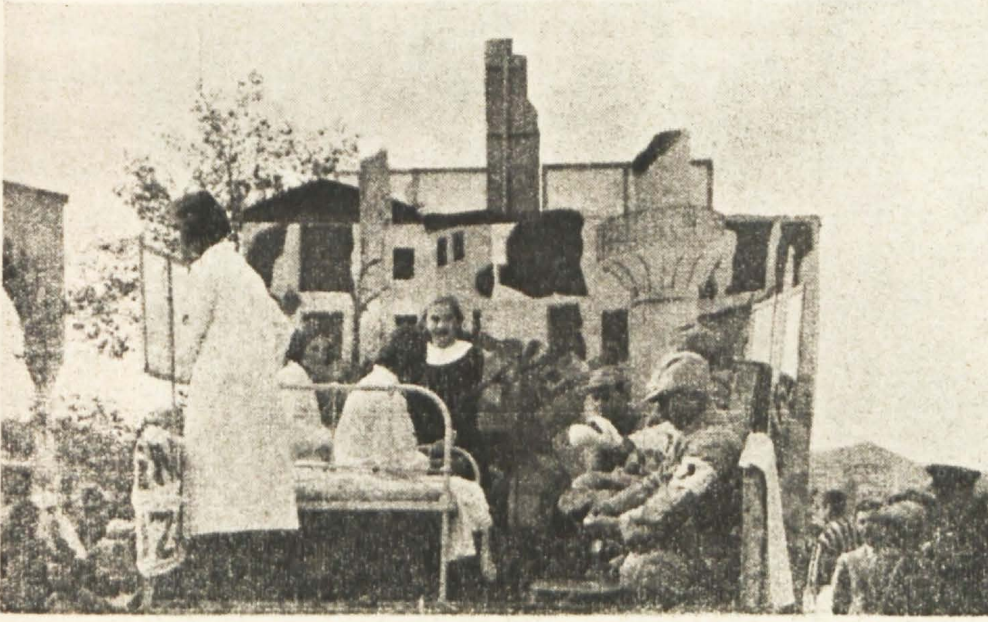
1942 senesi Kızılay haftasında (2381) aza kaydetmiş, 2200 lira aidat, 4468 lira iane toplamış oldukları halde 1943 senesi haftasında 27276 aza kaydetmiş, 24094 lira aidat, 10215 lira da iane toplamış olduk-



Balıkesir Kızılay umumî idare heyeti

Aydın Kızılay haftasında fakir
çocukların sünnetleri





Aydın Kızılay haftasında

ları Umumi Merkezimizce şükranla karşılanmıştır.

Teşkilâtımız Sayın Heyetlerinin bu yoldaki değerli çalışmalarile hayır sever yurttaşlarımızın Cemiyetimize karşı bu vesile ile de göstermiş oldukları alâkayı teşekkürle kaydetmeği Umumi Merkezimiz borç bilir.

Merkez ve şubelerimizden aldığımız fotoğraflar büyük bir memnunlukla mecmuamıza, müsaadesi nisbetinde, konulmaktadır. Mecmuamıza konmamış olanlar teknik noksanlardan dolayı kilişesi çıkarılamayanlardır. Bundan dolayı ilgili teşkilâtımızdan özür dileriz.

Kızılay haftasında Aydın merkezimizin fakir çocukları sünnet yaptıkları zaman





Merkez ve Şubelerinin isimleri	1943 yılı Kızılay haftasından önceki aza sayısı	1943 Kızılay haftasında kaydedilen aza sayısı	1943 Kızılay haftasında toplanan aza aidatı Lira Kr.	Bu haftada aidattan mada toplanan iade Lira Kr.
Antalya	162	196	265.75	—
Aydın	—	12000	8000.—	432.—
Balıkesir	875	512	1048.95	1200.—
Susurluk	84	42	22.60	—
Bitlis	198	26	26.50	39.90
Düzce	91	85	94.50	180.—
Gerede	151	34	90.25	37.75
Bursa	850	460	526.—	922.23
Yenişehir	113	210	184.25	—
Çanakkale	672	55	55.—	—
Biga	192	40	46.—	—
Yenice	38	16	72.—	18.50
Tavas	—	250	250.—	—
Edirne	186	173	335.25	30.45
Meriç	60	500	300.00	78.70
Uzunköprü	101	150	6.—	—
Kemah	27	83	63.50	4.75
Tortum	250	267	30.—	—
Elâzığ	318	476	250.75	77.—
Maden	89	29	23.50	91.65
Keban	11	38	29.50	—

Sivrice	77	10	13.—	7.45
Gaziantep	153	120	50.—	150.—
Tirebolu	1207	468	25.40	10.—
Ş. Karahisar	15	—	—	185.60
İskenderun	34	429	178.91	627.37
İçel	755	1178	901.—	931.—
Silifke	13	301	267.—	22.45
Uluburlu	49	9	20.—	—
Adalar	734	74	63.—	173.—
Beyoğlu	13180	1301	3603.55	192.50
Beşiktaş	380	250	1112.40	600.00
Bayındır	768	122	382.50	1377.60
Kuşadası	350	500	75.—	25.—
Ödemiş	207	141	69.95	—
Ardıhan	700	77	77.—	—
Cide	58	10	28.50	—
Taşköprü	175	372	380.—	50.—
Kırklareli	300	150	200.—	—
Babaeski	—	502	984.—	322.—
Kırşehir	119	60	60.—	244.—
Çiçekdağı	50	400	40.75	10.95
Kocaeli	1106	—	40.—	123.65
Gebze	120	3	41.25	2.25
Konya	10307	1771	1768.—	225.—
Emet	—	93	67.—	—
Elbistan	191	90	192.50	—
Akçadağ	20	300	300.—	—
Manisa	100	91	153.10	276.51
Akhisar	211	50	57.50	392.15
Alaşehir	—	417	336.25	60.—
Cizre	139	104	45.70	376.—
Marmaris	40	67	81.95	—
Bor	108	—	—	67.—
Ordu	300	200	400.—	—
Mesudiye	24	34	17.—	—
Rize	250	50	2.—	150.—
Pazar	113	183	163.70	—
Seyhan	250	772	—	—
Sinop	144	14	21.50	—
Hafik	24	10	60.—	20.—
Suşehri	55	48	103.—	—
Tekirdağ	108	215	236.—	60.80
Hayrabolu	58	43	63.42	—
Çerkesköy	34	107	65.50	—
Trabzon	204	150	100.50	72.—
Çemişgezek	—	63	138.55	—
Birecik	—	41	83.—	2.50
Viranşehir	119	20	21.—	—
Akdağmadeni	—	109	82.25	—
Ereğli (Zonguldak)	107	115	192.—	246.—
	36923	27276	24094.93	10215.71

TÜRKİYE KIZILAY CEMİYET UMUMİ MERKEZİNDEN:

Türkiye Kızılay Cemiyeti 1944 senesi Umumi Meclisi, Nisanın 29 ncü cumartesi günü saat onda Ankara'da Yenışehir'deki Kızılay Umumi Merkezi binasında toplanacaktır.

Sayın murahhasların ve Umumi Merkez âzasının toplantıda bulunmaları rica olunur.

Gündem:

- 1 — Reis ve İkinci Reislerle Kâtiplerin seçilmesi
- 2 — 1943 takvim yılı içinde yapılan işler hakkında Umumi Merkez raporu ile 1943 senesi bilânço ve kati hesaplarının ve Tetkik Komisyonu raporunun incelenmesi ve kabulü halinde Umumi Merkezin ibrası.
- 3 — 1945 yılına ait Bütçenin tanzimi.
- 4 — Esas Nizamnamenin 52 inci maddesine göre, Umumi Merkez âzasından kıdem sırasile yenilenecek beş âzanın yerine âza seçilmesi.
- 5 — Tetkik Komisyonu âzasının yeniden seçilmesi.
- 6 — Umumi Merkez tarafından yapılan tekliflerin müzakeresi.



Afyonkarahisar

TABİİ SODASI

TABİİ GAZİLE KUVVETLENDİRİLMİŞTİR

Tel: 20062

**UMUMİ SATIŞ YERİ:
KIZILAY SATIŞ DEPOSU**